

ind i den af Udvalget fremsatte Tanke ved Redactionen af den hele Paragraph; thi, idet der til Slutningen staar: „det af Justitsministeriet forud fastsatte Gjennemsnitsminimum for det samlede Hartkorn“, forleder det meget let til at troe, at dette Minimum, som skal udfindes, er Minimum af det samlede Complex af Hartkorn under Eiendommen, hvilket ingenlunde har været Udvalgets Mening, som ogsaa paa det Tydeligste er udtalt i den paa følgende § 2; thi Udvalget formener kun, at det maa ikke sælges under det Minimum for enhver Klasse eller Afdeling, som efter § 2 allerede har faaet sin Bestemmelse i Justitsministeriet.

Da det 4de Afstemningspunkt er taget tilbage, er derom Intet videre at sige. Jeg gaaer over til det 5te, som indeholder en stor Afvigelse fra det Princip, der gaar igjennem hele det af Udvalget indbragte Forslag. Udvalget har nemlig tænkt sig to Udveie, som kunde befordre Overgangen til Selveiendom af det her omtalte Fæstegods. Man har tænkt sig, at der kunde være Lehnbestidder, Bestyrere af offentlige Stiftelser og Fideicommisser, som havde den Høielse: ved at tilendebringe en saadan Sag ville vi ikke paa nogen Maade have den allermindste Indtægt af den, Alt, hvad der kan udbringes deraf, skal indflyde i Fideicommissets eller Eiendommens Kasse, vi ville aldeles Intet beholde for os, men vi ville derfor heller ikke fremkomme med en Ansøgning til nogen af Regjeringens Autoriteter om, at det maa tillades os at sælge Fæstegodsset. Derfor have vi optaget denne Bestemmelse, som gaaer ud paa, at, naar en Lehnbestidder, som har disse Høielser, vil gaae ind paa, ved Overenskomst at sælge Fæstegodsset, da tilveiebringer han en Udfigt over hele Fæstegodssets Værdi, som han selv antager at passe efter Tid og Forhold, en Oversigt over det hele Complex af Eiendommen, som da tillige maa blive indsendt til Justitsministeriet med en simpel Forespørgsel, om der kan meddeles Bevilling til at sælge paa denne Maade. Herpaa svarer Justitsministeriet Ja eller Nei, og efter dette bestemte Svar forholder Bestyreren sig, som han har Lyft til. Men det er ikke alle Bestidder af Fideicommisser, som ere i en saa god

oekonomisk Stilling, at de absolut kunne gaae ind paa en Realisation uden at erholde nogen Erstatning for de dermed forbundne Udgifter; thi det kan paa ingen Maade negtes, at enhver Fideicommissbestidder, som saaledes vilde sælge Godsset uden at erholde nogle Procent af de indkomne Kjøbesummer, vilde lide et meget betydeligt Tab. Jeg vil ikke lægge stor Vægt paa det Tab, som Bestyreren af saadanne Godser vil komme til at lide ved, at den aarlige Indfæstning, som ellers vilde falde, gaaer tabt; men han kan ikke realisere Salget uden betydelige Udgifter. Den Taxationsforretning eller det Skøn — man kalder det, hvorledes man vil — som han maa lade optage, og hvorpaa han skal begrunde sit Ansørgende om at maatte sælge, faaer man virkelig i vore Dage ikke for Intet; det vil koste Penge, og dernæst vil Udfærdigelsen senere af Kjøbecontracter og Skjøder ogsaa efter de Forhold, hvorunder vi leve, kræve en ikke ubetydelig Sum; det vilde jo være meget let at paavise, hvad den almindelige Godtgjørelse er til de Jurister, som besørge disse Documenter udfærdigede, og deraf vilde man kunne paavise, at det er en temmelig betydelig Sum. Det er derfor, man har troet ikke at burde undvære de Bestemmelser, som indeholdes i Forslagets § 5, som forresten for Dieblicket ikke er under Forhandling; men jeg har ikke kunnet omtale den ene Deel af Sagen uden ogsaa at berøre den anden, og jeg maa derfor bede den høitærede Formand om Undskyldning for, at dette har fundet Sted. Jeg troer forresten paa Udvalgets Vegne gjerne at kunne indrømme, at, dersom det af de 5 Herrer stillede Forslag om de Procenter, der skulde tilfalde Bestidderen eller Bestyrelsen, skulde finde Stemning for sig i Forsamlingen, vilde Udvalget ikke have noget Bøseligt derimod at erindre; thi det har altid staaet for Udvalget selv som noget tvivlsomt, om det Middel, man vilde forsøge, egentlig gauffe vilde opfylde Hensigten, idet det ikke kan negtes, at det let kunde fremtræde som en Uvædsag, enten at sælge uden at forbeholde sig Procenter eller lade det aldeles være. Det er altsaa et svævende Spørgsmaal, og Udvalget skal ikke lægge stor Vægt paa, om man følger dets Forslag eller gaaer ind paa Udringsforslaget.